

Inhaltsverzeichnis

	Seite
Vorwort	V
Inhaltsverzeichnis	VII
Verzeichnis der Karten und Deckblätter	XI
Deckblätter zur Grundkarte	XI
Schrifttum und Abkürzungen	XII
Sonstige Abkürzungen	XX
§ 1. Einleitung	1
§ 2. Die Quellen	7

ZUR LAUTLEHRE

Selbstlaute

§ 3. Mhd. $a > o$	25
§ 4. <i>sankt</i>	28
§ 5. Mhd. $\hat{e} > a$	29
§ 6. Mhd. $\hat{e} = ei, ee$	33
§ 7. Mhd. $\hat{e} > i$	33
§ 8. Mhd. $\hat{i} > e (ei)$	34
§ 9. Sonderentwicklungen von mhd. $\hat{i}$	40
§ 10. Mhd. $o > u$	42
§ 11. Mhd. $o > a$	43
§ 12. Verzwielautung von mhd. o	47
§ 13. Mhd. $u > o, \ddot{u} > \ddot{o}, o$	48
§ 14. Mhd. $\hat{a} > o$	55
§ 15. Verzwielautung des mhd. $\hat{a}$	56
§ 16. Mhd. $\hat{e} > i$	57
§ 17. Mhd. $\hat{e} > ei$	59
§ 18. Mhd. $\hat{i} = i$	59
§ 19. Mhd. $\hat{i} > ai$	64
§ 20. Monophthongierungen der aus mhd. $\hat{i}$ entstandenen Zwielaute	66
§ 21. Mhd. $\hat{o} > u$	67
§ 22. Mhd. $\hat{o} > a$	68
§ 23. Verzwielautung des mhd. o	69
§ 24. Mhd. $\hat{u}$	70
§ 25. Mhd. $ei > ai$	72
§ 26. Mhd. $ei > a$	74
§ 27. Mhd. $ei > e (\bar{a})$	75
§ 28. Mhd. <i>ei</i> . Zusammenfassung	77
§ 29. Mhd. <i>ou</i> = <i>ou</i>	82
§ 30. Mhd. <i>ou</i> > <i>a</i>	82
§ 31. Mhd. <i>ou</i> > <i>o</i>	84
§ 32. Mhd. <i>ou</i> = mda. $\bar{o}u$	84
§ 33. Mhd. <i>ou</i> . Zusammenfassung	85
§ 34. Mhd. <i>ie</i>	87
§ 35. Mhd. <i>iu</i>	89
§ 36. Mhd. <i>uo, \ddot{u}e > ue</i>	92

VIII

	Seite
§ 37. Mhd. <i>uo</i> > <i>oa</i> (geschrieben <i>ai</i>), <i>ua</i> , <i>ui</i>	96
§ 38. Mhd. <i>uo</i> > <i>o</i>	97
§ 39. Kürzung von mhd. <i>uo</i>	97
§ 40. Mhd. <i>e</i>	99
§ 41. „Rückumlaut“	101
§ 42. Mhd. <i>ā</i>	102
§ 43. Mhd. <i>ō</i>	103
§ 44. Mhd. <i>ū</i>	104
§ 45. Mhd. <i>æ</i>	105
§ 46. Mhd. <i>œ</i>	106
§ 47. Mhd. <i>iu</i> (<i>i</i> -Umlaut).	107
§ 48. Mhd. <i>ōu</i>	108
§ 49. Mhd. <i>ūe</i>	110
§ 50. Durch Zusammenziehung entstandene Selbstlaute	111

Nebentonige Silben

§ 51. Ausfall des <i>-e-</i> in den Vorsilben <i>ge-</i> , <i>be-</i>	114
§ 52. Abfall (Angleichung) der Vorsilbe <i>ge-</i>	115
§ 53. Mhd. <i>er-</i>	118
§ 54. <i>ver-</i> / <i>vor-</i>	119
§ 55. Auslautendes <i>-e</i>	121
§ 56. Nebentoniges <i>e</i> > <i>i</i>	123
§ 57. Mhd. <i>-er-</i> , <i>-ære</i> > <i>-ar</i>	125
§ 58. Auslautendes mhd. <i>-en</i>	126
§ 59. Auslautendes mhd. <i>-em</i>	127
§ 60. 3. Mz. Gegw. mhd. <i>-ent</i>	128
§ 61. Auslautendes <i>-ent</i> > <i>-unt</i>	129
§ 62. Mhd. <i>-endic</i>	130
§ 63. Mhd. <i>-ic</i> , <i>-inc</i> , <i>-eht</i> , <i>-ach</i>	130
§ 64. Mhd. <i>-lich</i> , <i>-rich</i> , <i>-în</i>	132
§ 65. Mhd. <i>-nisse</i>	134
§ 66. <i>-heit</i> , <i>-keit</i>	134
§ 67. Sproßselbstlaute.	134
§ 68. Die Verkleinerungsendung	136

Mitlaute

§ 69. Mhd. <i>b</i> > <i>p</i>	139
§ 70. Mhd. <i>b</i> = <i>w</i>	146
§ 71. Mhd. <i>be</i> > <i>we</i>	147
§ 72. Mhd. <i>-b</i> > <i>-w</i>	147
§ 73. Verselbstlautung von mhd. <i>b</i>	148
§ 74. <i>n</i> + <i>b</i> , <i>b</i> + <i>n</i> > <i>mb</i>	149
§ 75. Mhd. <i>-b</i> > <i>-f</i>	149
§ 76. Auslautendes mhd. <i>-b</i>	149
§ 77. Mhd. <i>ph</i> = <i>p</i>	150
§ 78. Mhd. <i>ph</i> > <i>f</i>	151
§ 79. Mhd. <i>ph</i> = <i>tph</i>	151
§ 80. Mhd. <i>-pf(-)</i> , <i>-mpf(-)</i> = <i>-p(-)</i> , <i>-mp(-)</i>	155

	Seite
§ 81. Mhd. <i>v-</i> = <i>w-</i> , <i>u-</i>	158
§ 82. Mhd. <i>-v-</i> > <i>-w-</i>	160
§ 83. Mhd. <i>-v-</i> > <i>-b-</i>	161
§ 84. Mhd. <i>w-</i> > <i>b-</i>	162
§ 85. Mhd. <i>-w-</i> > <i>-b-</i>	164
§ 86. Mhd. <i>-nw-</i>	164
§ 87. Mhd. <i>d-</i> = <i>t-</i> , mhd. <i>t-</i> = <i>d-</i>	165
§ 88. Mhd. <i>tw-</i>	167
§ 89. Westgerm. <i>-ld-</i> , <i>-nd-</i> , <i>-rd-</i>	168
§ 90. Mhd. <i>-nd-</i> > <i>-nn-</i> , <i>-nd-</i> > <i>-n</i>	171
§ 91. Inlautendes <i>-t-</i> > <i>-d-</i>	172
§ 92. Mhd. <i>nd</i> > <i>ng</i>	173
§ 93. Ausfall und Angleichung von mhd. <i>t</i>	173
§ 94. <i>nicht</i>	174
§ 95. Nicht stammhaftes <i>t</i> und <i>d</i>	175
§ 96. Auslautendes <i>-d</i> > <i>-t</i> , auslautendes <i>-t</i> = <i>-d</i>	176
§ 97. Mhd. <i>s-</i> > <i>sch-</i> vor <i>m, n, l, t, p, w</i> ; mhd. <i>-rs, -rz</i> > <i>-rsch</i>	176
§ 98. Zu den urkundlichen Schreibungen von mhd. <i>s</i>	177
§ 99. Mhd. <i>g-</i> > <i>k-</i>	179
§ 100. Inlautendes mhd. <i>-g-</i>	180
§ 101. Auslautendes mhd. <i>-g(=c)</i> > <i>-ch</i> , <i>-kch</i>	181
§ 102. Mhd. <i>k-</i> = mda. <i>k-</i>	182
§ 103. Mhd. <i>k</i> > <i>kch</i>	183
§ 104. Zwischenselbstlautisches mhd. <i>-h-</i> > <i>-ch-</i>	185
§ 105. Mhd. <i>-h(-)</i> > <i>-g(-)</i>	185
§ 106. Ausfall des mhd. <i>-h-</i>	186
§ 107. Mhd. <i>-hs(-)</i>	188
§ 108. Nicht stammhaftes <i>h</i> im Anlaut	190
§ 109. Umstellung von <i>r</i>	190
§ 110. Ausfall des mhd. <i>r</i>	191
§ 111. Mhd. <i>l</i>	191
§ 112. Mhd. <i>n</i>	192
§ 113. Mhd. <i>m</i>	192

ZUR WORT- UND FORMENGEORGAPHE

§ 114. <i>her</i> / <i>er</i>	193
§ 115. <i>auf</i> / <i>of</i> , <i>uf</i>	194
§ 116. <i>bis</i> / <i>bas</i> / <i>unz</i> / <i>hinz</i>	196
§ 117. <i>baußen</i> , <i>binnen</i> , <i>boben</i> , <i>beniden</i>	198
§ 118. <i>oder</i> / <i>ader</i> / <i>edder</i> / <i>aber</i> / <i>ober</i>	198
§ 119. <i>trocken</i> / <i>treuge</i>	200
§ 120. <i>brennen</i> / <i>brühen</i>	200
§ 121. <i>nichts</i>	201
§ 122. <i>Dienstag</i> / <i>Ergetag</i> , <i>Mittwoch</i> / <i>Mittichen</i> , <i>Donnerstag</i> / <i>Pfinztag</i> , <i>Samstag</i> / <i>Sonnabend</i>	202
§ 123. <i>bringen</i> / <i>brenge</i>	205
§ 124. <i>gewesen</i> / <i>gewest</i>	205
§ 125. <i>sint</i> / <i>sin</i> / <i>sein</i> / <i>seint</i> (3. Mz.)	207

	Seite
§ 126. <i>scholl-</i> (<i>sollen</i> Anlaut)	208
§ 127. <i>pherd / ros</i>	209
§ 128. <i>ein</i> „in“	210
§ 129. <i>*enheim</i> nachhause	210
§ 130. Einzelangaben zum Wortschatz	211

DIE MITTELALTERLICHEN DEUTSCHEN SPRACH-
UND KULTURLANDSCHAFTEN DER SLOWAKEI

§ 131. Die Kulturlandschaft vor der deutschen Siedeltätigkeit	215
§ 132. Die Preßburger Landschaft und ihre Ausläufer	219
§ 133. Das Pergstädterische	224
§ 134. Das Karpfener Recht und das Schemnitzer Bergrecht	236
§ 135. Sillein	238
§ 136. Die schlesische Hausiedlung	244
§ 137. Das Deutschtum der Liptau	254
§ 138. Die Zipsen	256
§ 139. Das Deutschtum im Gömör	266
§ 140. Kaschau	268
§ 141. Schlußbemerkung	271